

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Andragogika a projektování				
Typ předmětu	povinný	doporučený ročník / semestr	2/4		
Rozsah studijního předmětu	2s	hod. za týden	2	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu	2 h. semináře týdně				
Způsob zakončení	kolokvium	Forma výuky	seminář		
Další požadavky na studenta					

Studenti zpracují písemnou práci, viz distanční část studia. Dalším cílem předmětu je vytvořit projekt. Jedná se o týmovou práci. Projekt má ambice řešit vybrané téma z problematiky vzdělávání dospělých. Studenti se seznámí se zásadami projektování v průběhu výuky a v týmu pak zpracují předložená zadání (zpracování popisu, matice logického rámce, finanční část projektu atd.). Projekty budou prezentovány a vyhodnoceny v závěru semestru.

Vyučující Mgr. Lenka Gulová, Ph.D.

Stručná anotace předmětu

Předmět otevírá nejrůznější oblasti celoživotního učení a vzdělávání a aktivizaci dospělé a seniorské populace. Studenti se budou seznamovat s několika významnými tématy, které se dotýkají oblastí andragogiky i gerontagogiky. Budou si všimnout přesahů těchto disciplín do oblastí sociální práce, multikulturní výchovy, sociální pedagogiky aj. Andragogika se vztahuje také k různým cílovým skupinám, například k sociálně znevýhodněným, k migrantům nebo k menšinám. Zahrnuje mimo jiné oblast celoživotního učení, didaktickou teorii vyučování, zásady, metody a formy VVD, výuku dospělých jako komunikační proces, sebevýchovy, sebezvzdělávání, volný čas dospělých, dospělý ve volném čase, netradiční didaktické systémy, rekvalifikaci, motivační faktory k učení, distanční studium, profesní vzdělávání, funkce vzdělávání v postproduktivním věku, fenomén stáří a aktivizaci seniorů. Součástí je sociální situace vybraných seniorských skupin a ageismus. Studenti získají vědomosti z dané oblasti, které mohou aplikovat v rozsáhlé praxi.

Cíle předmětu (learning outcomes): Po absolvování kurzu bude student/ka schopen:

- Definovat cíle andragogiky, orientovat se v historických souvislostech vzniku andragogiky v kontextu sociálních hnutí
- Orientovat se v didaktických metodách andragogiky a aplikovat je do praxe, uchopit téma komunikace v andragogice
- Nahlédnout do oblastí profesního vzdělávání
- Navrhnout a vytvořit v týmu projekt, prezentovat návrh projektu
- Pohlédnout na vlastní celoživotní učení
- Proniknout do oblasti aktivizace seniorů, získá náhled na situaci seniorů ve společnosti v kontextu gerontagogiky

Klíčová slova

Profesní vzdělávání, aktivizace, komunikace, didaktika, principy vzdělávání, distanční vzdělávání, celoživotní učení, aktivizace seniorů, vzdělávání seniorů, ageismus, srovnávací andragogika, sociální hnutí.

V seminární části výuky studenti posoudí sociální mobilitu a změny v životních šancích současné společnosti a reakce na ně. Budou reagovat na vybraná témata předmětu, budou se zabývat demokratizací společnosti a s ní nárůst příležitosti k sociálnímu vzestupu jedince, dalšími opěrnými body mohou být: otázka zaměstnanosti, role vzdělávání a podnikání, vnímání změn v životních šancích, dále pak vzdělávání v postproduktivním věku, sociální situace seniorů u nás a ve světě, stárnutí populace, atd. Vzdělávání dospělých ve světě – trendy, nabídky, možnosti, oblasti profesního a distančního vzdělávání.

1. Andragogika, její význam a poslání, současná situace ve vzdělávání dospělých, trendy v andragogice. Definování andragogiky, historický kontext, sociální hnutí jako významný faktor pro utváření andragogiky. Vzdělávání dospělých jako sociální hnutí.
2. Celoživotní učení a vzdělávání v kontextu současné společnosti, u nás i ve světě, rozdíl mezi celoživotním učením a vzděláváním. Trendy v celoživotním učení.
3. Didaktická teorie vyučování dospělých, didaktické formy, didaktické metody, didaktická kostka, didaktické principy ve vzdělávání, pyramida naslouchání, projektování. Fáze tvůrčího procesu, projektování v andragogice.
4. Výuka dospělých jako komunikační proces, asertivní jednání, kreativita dospělého, alternativní metody ve vzdělávání dospělých.
5. Sebevýchova a sebezvzdělávání dospělých, volný čas dospělých a dospělý ve volném čase. Nejrůznější alternativy sebezvzdělávání.
6. Oblasti rekvalifikace, současná situace na trhu práce, nezaměstnanost a rekvalifikace, nabídka vzdělávacích programů určených dospělým (vězeňství, sociální práce, atd.).
7. Stáří jako společenský fenomén, gerontagogika jako disciplína budoucnosti. Stručný vhled do psychologie stárnutí,

kontext filozofie a sociologie stárnutí, funkce vzdělávání v postproduktivním věku, Univerzity III. věku, kluby seniorů, aktivizace seniorů.

8. Další témata vztahující se k seniorské populaci, senioři a vybraná sociální problematika; senioři v ústavních zařízeních, ageismus.
9. Srovnávací andragogika, vzdělávání dospělých ve vybraných zemích, vzdělávání dospělých v zemích třetího světa.
10. Úvod do profesního vzdělávání, podnikové vzdělávání, distanční vzdělávání, historický kontext, tvorba distančního textu.
11. Projektování jako součást profese sociálního pedagoga, tvorba projektu.

Informace ke kombinované nebo distanční formě

Rozsah konzultací (soustředění)

2

hodin za týden

Rozsah a obsahové zaměření individuálních prací studentů a způsob kontroly

V rámci distanční části výuky plní úkoly vyučujícího dle zadání v sylabu.

- 1) Studenti vytvoří snímek volného času podle pokynů vyučujícího
- 2) Studenti vytvoří v týmové práci projekt podle pokynů vyučujícího, v rámci seminární a samostatné práce

Studijní literatura a studijní pomůcky

Beneš, M. Úvod do andragogiky. Praha: Karolinum, 1997.

Mužík, J. Andragogická didaktika. Praha: Codex Bohemia, 1998.

Mužík, J. Profesní vzdělávání dospělých. Praha: ASPI, 2000.

Stuart-Hamilton, I. Psychologie stárnutí. Praha: Portál, 1999.

Pacovský, V. O stárnutí a stáří. Praha: Avicenum, 1990.

Rabušic, L. Česká společnost stárne. Brno: MU, 1995.

Řičan, P. Cesta životem. Praha: Panorama, 1990.

Haškovcová, H. Fenomén stáří. Praha: Panorama 1989.

Pávková, J. a kol. Pedagogika volného času. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-295-5.

Šindlerová, I. Základy distančního vzdělávání. Olomouc: UP v Olomouci, 2005. ISBN 80-244-1224-1.

Hrdlička M., Kuric, J., Blatný, M. Krize středního věku – úskalí a šance. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-168-9.

Průcha, J., Veteška, J. Andragogický slovník. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3960-1.

Janečková, H., Vacková, M. Reminiscence. Využití vzpomínek při práci se seniory. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-581-3.

Grun, A. Život je teď. Umění stárnout. Praha: Portál, 1998. ISBN 978-80-7367-749-7.

Kulich, J. Komparativní studium andragogiky. Olomouc, UP v Olomouci, 1999. Bez ISBN

Vidovicová, L. Stárnutí, věk a diskriminace – nové souvislosti. Brno: MUNI, 2008. ISBN 978-80-210-4627-6.

Skovajsa, M. a kol. Občanský sektor. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-681-0.

Plamínek, Jiří. Vzdělávání dospělých. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3235-0.

Machonin, P., Tuček, M., a kol. Česká společnost v transformaci. Praha: SLON, 1996.

Rabušic, L. Česká společnost a senioři. Brno: FF UK, 1997.

Tournier, P. Osamělost mezi lidmi. Praha: Návrat domů, 1998.

Kulich, J., ed. Komparativní studium andragogiky - příklady, 1-5. Olomouc: Andragogé, 1999.

Všetulová, M. Klíčové role v distančním vzdělávání. Olomouc: CDV UP, 2005.

Studijní materiály v is